Ideeënwijzer

bij KITS, de krant waar nieuws in zit

32ste jaargang - Nr. 8 - Januari 2022

Redactie: Soetkin De Temmerman, Jurgen Kolgen, Ellen Somers, Kelly Theunis, Liselotte Vertenten en Wim Vromant

Kits – Artikel van de week: Elke week een pdf-file met een nieuwsartikel.
Beurtelings een artikel uit de Kits-krant en een volledig nieuw artikel.
Surf naar www.kits.be en voer de websleutel van de laatste Kits-krant in.

Uitgewerkte lessuggesties

1. Van apartheid naar gelijkheid

- Niveau:
- Sluit aan bij het Artikel 'Tutu geresomeerd' op pag. 3.
- Motivatie
  In de Kits-krant wordt een artikel gewijd aan de zwarte bisschop Desmond Tutu. Deze mensenrechtenactivist stond mee aan de wieg van gelijke rechten voor blanken en zwarten in Zuid-Afrika. Om een eigen mening te vormen over gelijkheid – ongelijkheid is het belangrijk dat de leerlingen weten hoe de situatie in Zuid-Afrika was ten tijde van het apartheidsregime.
- Doelstellingen
  - De leerlingen weten wie Desmond Tutu was en wat hij deed.
  - De lln. kunnen enkele mensenrechtenactivisten opnoemen.
  - De lln. maken kennis met apartheid.
  - De lln. worden geprikkeld na te denken en een mening te vormen over gelijkheid.
  - De lln. denken na en filoseren over enkele uitspraken van Desmond Tutu.
  - De lln. kennen enkele Zuid-Afrikaanse woorden.
- Werkwijze
  - Vooraf: Projecteer via Google maps/Google earth de kaart van Zuid-Afrika op het bord.
  - Instap: Vertel dat je in de klas groepen wil vormen op basis van één kenmerk. Bijvoorbeeld: iedereen met een bril moet rechts gaan staan, iedereen zonder bril links. De leerlingen kijken wie er in hun groep zit en blijven even staan. Daarna geef je een volgend kenmerk en worden er nieuwe groepen gevormd. Mogelijke kenmerken: broer/zus, met de fiets naar school, houdt van gamen …
  - Kern: Vraag of de leerlingen weten dat er in Zuid-Afrika tot zo'n 30 jaar geleden 'apartheid' gold? Dat systeem lijkt op wat wij net deden. Er werden twee groepen gemaakt op basis van één onderscheidend kenmerk. Met name blanken en niet-blanken. Wat kon apartheid nog meer hebben ingehouden? (*Eén groep werd onderdrukt. De ene groep (de kleinste, de blanken) kreeg het meeste land en de beste banen, de andere groep kreeg bijna geen land en de slechtbetaalde jobs. Het ging om discriminatie op basis van ras.*) Vervolgens lezen de leerlingen het artikel in de Kits-krant. Hierna toon je twee filmpjes. Schrijf eerst de twee titels op het bord: *Apartheid* en *Nelson Mandela*.
  Apartheid:
  https://schooltv.nl/video/apartheid-in-zuid-afrika-rassenscheiding-van-blank-en-zwart/
  Nelson Mandela (vanaf 3'44 is ook Desmond Tutu te zien die het volk toespreekt):
  https://schooltv.nl/video/nelson-mandela-de-eerste-zwarte-president-van-zuid-afrika/
  Aan de hand van de werkbladen wordt de inhoud van het Kits-artikel en van de filmpjes verwerkt. De leerlingen lossen de werkbladen in duo's of individueel op.
  - Slot: Gebruik de stellingen uit opdracht 1 voor een klasgesprek/debat.
  Een andere optie is om enkele bekende uitspraken van Desmond Tutu te gebruiken als aanleiding voor een filosofisch gesprek. Bijvoorbeeld:
  - Als je neutraal bent in situaties van onrecht, heb je de kant van de onderdrukker gekozen. (Wanneer ben je neutraal? Wat is onrecht?)
  - Zonder vergiffenis is er geen toekomst. (Moet je altijd kunnen vergeven? Wat is de toekomst?)
  - Een persoon is een persoon omdat hij anderen erkent als persoon. (Wat is een persoon?)
  - Verschillen zijn niet bedoeld om te onderscheiden, te vervreemden. We zijn verschillend om te beseffen dat we elkaar nodig hebben. (Waarom zijn er verschillen? Wat is erschil?)
  - Geschatte tijdsduur: 1,5 uur
- Tips
  - Je kan de les uitbreiden naar andere mensenrechtenactivisten: Mahatma Gandhi, Malala Yousafzai, Martin Luther King …
  - Schrijf een brief voor Amnesty International.
  - Leer/beluister een Afrikaans liedje (bv. Stefan Dixon & Klaas Delrue - *Vir nou, Voor nu*).
  - Dans een Afrikaanse dans (*Jerusalema* is een Zuid-Afrikaanse hit).

2. Kunst op straat

- Niveau: 🌍
- Sluit aan bij het artikel 'Street Art in Lokeren' op pag. 4.
- Motivatie
  Kunst maakt mensen blij, iets wat in deze moeilijke corona-tijden zeker welkom is. Tijdens deze les maken de leerlingen kennis met *Street Art*.
  Kunst geeft het leven betekenis. In een wereld waarin alles een direct nut of een functie zou hebben, missen wij zingeving. Kunst inspireert, geeft energie en leidt tot nieuwe ideeën.
- Doelstellingen
  - De leerlingen weten wat *Street Art* is.
  - De lln. kennen de organisatie *Street Art Cities* en de maandelijkse wedstrijd die ze organiseert.
  - De lln. kennen de kunstenaar Nigel Leirens en weten dat hij in december 2021 deze wedstrijd gewonnen heeft.
  - De lln. kunnen de betekenis van het winnende kunstwerk uitleggen.
  - De lln. genieten van het beeldend vormgeven.
- Werkwijze
  - Instap: De leerlingen maken in groepjes van 4 een woordspin rond 'Street Art'. Een klassikale bespreking volgt. Bekijk aansluitend het volgende filmpje: https://www.youtube.com/watch?v=Pe07zETFJ8E
  Laat de lln. vrij reageren.
  - Kern: Lees klassikaal het artikel 'Street Art in Lokeren' op pag. 4 in Kits. Indien nodig worden er dingen verduidelijkt. Bekijk aansluitend dit filmpje: https://schooltv.nl/video/het-klokhuis-street-art
  Laat de leerlingen vrij reageren. Vervolgens lossen de lln. per twee de werkbladen op. Wanneer iedereen klaar is, volgt er een klassikale verbetering en bespreking.
  - Slot: Zoek op het internet een kunstenaar die *Street Art* maakt. Kopieer een werk van hem/haar op een wit A4-blad. Maak eerst een tekening met potlood, daarna kan je afwerken met kleurtjes, stiften, wasco's … Stel daarna je werk voor aan de rest van de klas. Vermeld ook wiens werk je gekopieerd hebt.

3. Freedom of press?

- Niveau: 🌍🌍
- Sluit aan bij het artikel 'Personvrijheid' op pag. 3.
- Motivatie
  In België is persvrijheid opgenomen in artikel 25 van de gecoördineerde Grondwet van 7 februari 1831: 'De drukpers is vrij; de censuur kan nooit worden ingevoerd; geen borgstelling kan worden geëist van de schrijvers, uitgevers of drukkers.' Persvrijheid is een belangrijk onderdeel in elke democratie. Maar toch zien we dat in veel landen persvrijheid geen evidentie is, zoals tegenwoordig in Hongkong. Deze regio hoort sinds 1997 bij China, en vooral de laatste jaren gaat het van kwaad naar erger wat betreft persvrijheid. Journalisten kunnen hun beroep niet meer in alle veiligheid uitoefenen.
  We bekijken de huidige situatie en hebben het over persvrijheid in de wereld en in België. Dit werkblad kan gebruikt worden in een les PAV of MAVO.
- Doelstellingen
  - De leerlingen zoeken antwoorden op vragen in een artikel.
  - De lln. gebruiken het internet om informatie op te zoeken.
  - De lln. geven de positie van gevraagde landen op de rangschikkingslijst van persvrijheid.
  - De lln. zoeken informatie rond persvrijheid in België.
  - De lln. geven het verband tussen persvrijheid en de bestrijding van fake news.
  - Instap: Toon dit filmpje aan de klas: https://www.youtube.com/watch?v=H7IQwyxBmLE
  Achteraf noteer je op het bord de kernwoorden die de leerlingen onthouden hebben. Daarna leest de leerkracht of een leerling het artikel 'Personvrijheid' op pag. 3 van Kits voor. Laat de leerlingen ook even surfen naar de Wikipedia-pagina van Hongkong: https://nl.wikipedia.org/wiki/Hongkong.
  Zo leren ze onder andere waar Hongkong ligt. De eerste opdracht wordt in duovorm opgelost. De leerlingen lezen het artikel een tweede keer en gaan op zoek naar de antwoorden op de vragen, en naar informatie om bepaalde zaken te verklaren en verbanden te leggen. Voor de tweede opdracht gaan de duo's naar de opgegeven website en ze geven de gezochte informatie weer. Ze geven tevens ook een verklaring op basis van de gezochte informatie. De derde opdracht wordt individueel opgelost. De leerlingen gaan op het internet op zoek naar antwoorden en informatie rond persvrijheid in België. Bijvoorbeeld: https://diplomatie.belgium.be/nl/Beleid/beleidsthemas/mensenrechten/specifieke_onderwerpen/vrijheid_van_meningsuiting
  - Slot: Je kan het met de leerlingen hebben over de gevolgen van het ontbreken van persvrijheid. (*Dit leidt tot eenzijdige communicatie gestuurd vanuit de overheid. De bevolking is niet langer op de hoogte van de objectieve waarheid.*) Ook in Europa zijn er landen die het niet nauw nemen met persvrijheid. Kennen de leerlingen deze landen, en voorbeelden van situaties waarin de persvrijheid met de voeten getreden werd? Bekijk de rangschikkingslijst meer in detail. Welke landen die onderaan de lijst bungelen, hadden de leerlingen op een hogere plaats verwacht?
- Meer informatie
  - https://www.amnesty.nl/wat-we-doen/landen/persvrijheid
  Interessant artikel over pers(on)vrijheid in onder meer Nederland, Midden- en Oost-Europa.

Sleutel bij de werkbladen

1. Van apartheid naar gelijkheid

1. eigen antwoorden
2. 1. resomatie – 2. januari – 3. negentig – 4. Nobelprijs – 5. uitvaart – 6. apartheid – 7. aartsbisschop – 8. Mandela – 9. Obama – Rust in vrede
3. - 4. eigen antwoorden
5. 1. DJ / 2. lolly / 3. toiletpapier / 4. stopcontact / 5. lift / 6. kameleon / 7. washandje / 8. chirurg / 9. schommel / 10. giraf / 11. bikini

2. Kunst op straat

1. Of straatkunst. Dat zijn gigantische muurschilderijen op gevels of andere kunst die op straat te zien is.
2. Het is een wereldwijd platform dat *Street Art* wil promoten.
3. Ze jagen op mooie straatkunst, en doen dat wereldwijd in wel 900 steden.
4. Ja: ze hebben al 37.000 mooie kunstwerken ontdekt.
5. Maandelijks worden de 25 beste kunstwerken geselecteerd. Daaruit wordt één winnaar gekozen. Mensen kunnen via social media stemmen op het kunstwerk dat zij het beste vinden.
6. Nigel Leirens
7. Hij maakte het kunstwerk in opdracht van 11.11.11.
8. Het symboliseert het samenleven in de multiculturele wijk Heirbrug in Lokeren. Het woord solidariteit is uitgebeeld als een vogel: solid in the air.
9. kunstenaar, Gent, Aalst, 27 jaar
10. Het fascineert hem al van kleins af aan om mooie dingen te maken, een beeld naar voor te laten komen en tot leven te brengen. Hij wil de wereld een beetje mooier maken.
11. Jezelf zijn. Creatief zijn, ieder op zijn eigen manier en met zijn eigen talent.
12. In tijden van corona brengt *Street Art* mensen dichter bij elkaar.

3. Freedom of press?

1. a. Tot 1997 behoorde Hongkong bij Groot-Brittannië. Dat jaar droeg de Britse koningin de regio over aan China. / b. Er werd overeengekomen dat Hongkong de eerste vijftig jaar niet dezelfde wetten zou hebben als het communistische China. Maar de Chinese overheid wijkt daar sinds enkele jaren van af. Ze probeert met allerlei wetten steeds meer grip op de regio te krijgen. / c. In 2019 werd het wetsvoorstel waardoor criminelen ook konden worden uitgeleverd aan China weer ingetrokken na hevige protesten. In 2020 werd de Nationale Veiligheidswet ingesteld; ook hiermee probeert China meer grip te krijgen op Hongkong. Door deze wet zijn terrorisme, afscheiding, ondermijning en samenzwering met buitenlandse machten strafbaar. / d. Door deze wet kunnen journalisten hun beroep niet meer fatsoenlijk uitoefenen. Er is een groot gevaar om berecht te worden.
2. a. Hongkong: 80 – China: 177 – Verenigd Koninkrijk: 33 – België: 11 / b. China staat op de 177ste plaats (op 180 landen). China wil steeds meer grip uitoefenen op Hongkong. Als je kijkt naar hun rangschikking op de lijst, belooft dit weinig goeds. China zal ook in Hongkong persvrijheid aan banden (willen) leggen. / c. 1ste: Noorwegen, 180ste: Eritrea
3. a. Recht op vrije meningsuiting / b. Grondwet – 1830 / c. bv. Je mag niet oproepen tot geweld t.o.v. minderheden, je mag geen kinderporno verspreiden, je mag geen bedrijfsgeheimen openbaar maken … / d. Persvrijheid zorgt ervoor dat journalisten zonder angst hun werk kunnen doen en misstanden kunnen onthullen, ze controleren hun bronnen en trachten objectief te zijn, waardoor wat ze schrijven of vertellen zeker geen fake news is.

4. Kits Nieuwsquiz 8

1. c – 2. a – 3. b – 4. a – 5. b

6. c – 7. b – 8. a – 9. c – 10. c

Niveau: = voor iedereen / = iets moeilijker

Van apartheid naar gelijkheid (1)

© Freepik

1. Lees de stellingen en denk er even over na.
   Ga jij akkoord met deze stellingen? JA - kleur groen. NEE - kleur rood.

Iedereen mag zijn wie hij/zij is.

Je mag je mening uiten, ook al kwetst ze misschien anderen.

In onze wereld heeft iedereen gelijke rechten.

Het is nooit goed om groepen te vormen op basis van één kenmerk.

Het is goed om mensen op te sluiten die in actie komen tegen de leiders van een land.

2. Vul het rooster aan en ontdek achteraf welke boodschap de wereld voor Desmond Tutu heeft.
   (Hou nog geen rekening met de zwarte vakjes.)

1. Ander woord voor watercrematie. / 2. In deze maand nam de wereld afscheid van Tutu. / 3. Zo oud werd Tutu. / 4. Deze prijs won hij. / 5. Een ander woord voor begrafenis. / 6. Hiertegen verzette Tutu zich. / 7. Dit was zijn beroep. / 8. De familienaam van de eerste zwarte president van Zuid-Afrika. / 9. De familienaam van de Amerikaanse president die je in het filmpje zag.

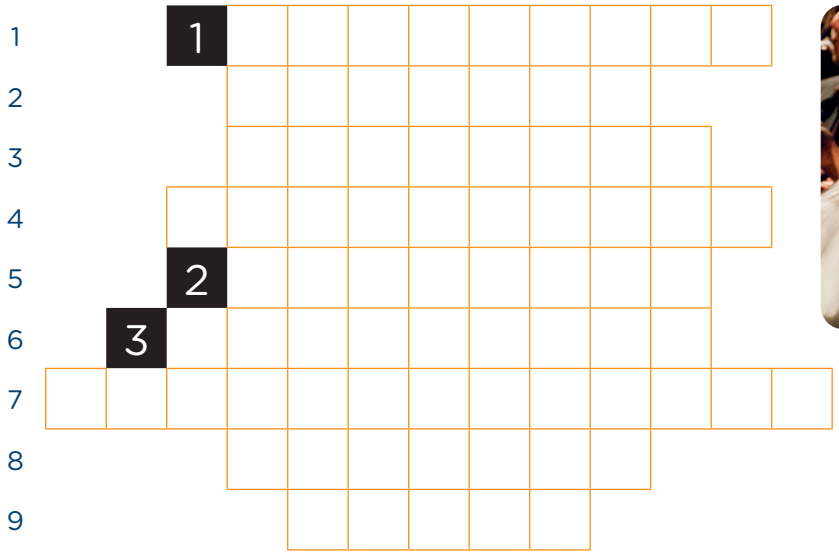

Foto iStock - LightLock

Kraak nu de pijlencode.
Ga in het juiste zwarte vakje staan. Voer de combinatie uit (zoals je doet met een pion op een spelbord) en schrijf in het oranje vakje bij welke letter je uitkomt. Dit is je nieuwe vertrekpunt.

- Tip: Het is handig om die letter ook in het rooster te kleuren

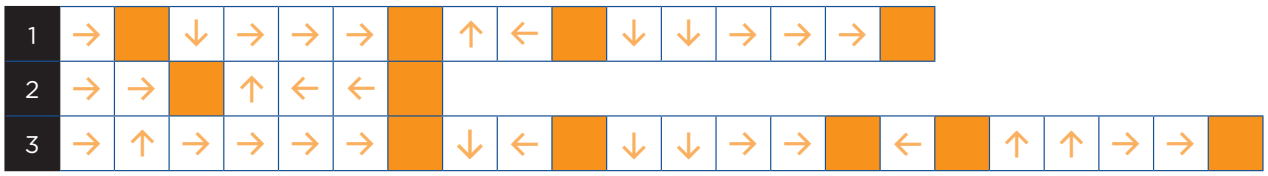

Van apartheid naar gelijkheid (2)

© Freepik

3. Tutu en Mandela vochten voor gelijke rechten voor blanken en zwarten.
   Waarom vind jij dat wel/niet belangrijk?

   .....

   .....

   .....

4. Mensenrechtenactivisten voeren actie zodat er rekening wordt gehouden met de rechten van alle mensen.
   Er zijn ook dierenrechtenactivisten, klimaatactivisten …
   Jij hebt ook zeker wat te vertellen aan de wereld!
   Bedenk een slogan om actie te voeren.
   Wat vind jij belangrijk dat de wereld weet?

   .....

   .....

   .....

   .....

   .....

   .....

   .....

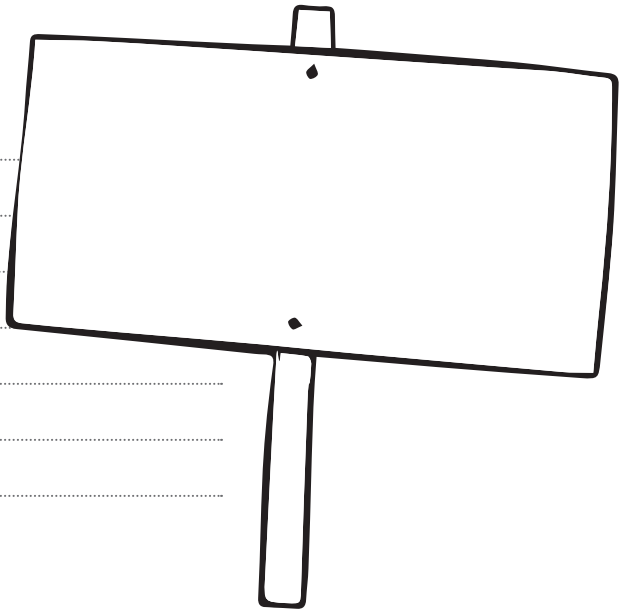

5. Afrikaans is een taal die goed lijkt op het moderne Nederlands.
   Dat is omdat Zuid-Afrika vroeger een kolonie was van Nederland.
   Beide talen stammen af van een oudere versie van het Nederlands.
   Apartheid is een Nederlandsklinkend woord dat ook in het Engels wordt gebruikt.
   Apartheid is niet grappig. Heel wat andere Zuid-Afrikaanse woorden zijn dat wel.
   Kan jij de Zuid-Afrikaanse en Nederlandse woorden juist combineren?

1. plaatjoggie •	• bikini
2. stokkielekker •	• lolly
3. holrol •	• giraf
4. muurprop •	• lift
5. hysbak •	• DJ
6. verkleurmannetjie •	• schommel
7. waslappie •	• stopcontact
8. snydokter •	• washandje
9. swaai •	• chirurg
10. langnekkameel •	• toiletpapier
11. driehoekiedoekie •	• kameleon

Kunst op straat (1)

© Freepik

Kits

1. Wat is *Street Art*?

.....

.....

2. Wat is *Street Art Cities*?

.....

.....

3. Waar jagen de *hunters* van *Street Art Cities* op?

.....

.....

4. Hebben de *hunters* al veel verzameld?

.....

5. Wat gebeurt er elke maand met de buit van de jagers?

.....

.....

.....

6. Wie was de winnaar in december?

.....

7. Waarom maakte de winnaar dit kunstwerk?

.....

.....

11.11.11
VECHT MEE TEGEN ONRECHT

8. Kan je de betekenis van het winnende kunstwerk uitleggen?

.....

.....

.....

.....

Foto Jules Césure

Kunst op straat (2)

Om de volgende vragen te kunnen oplossen, moet je eerst naar dit filmpje kijken:
https://www.youtube.com/watch?v=CwleIZlHQIs

9. Vul het paspoort van Nigel Leirens aan.

Beroep: .....

Geboren in: .....

Woonplaats: .....

Leeftijd: .....

Foto Nigel Leirens - Facebook

10. Waarom maakt Nigel Leirens kunst?

.....

.....

.....

11. Wat vindt de kunstenaar belangrijk?

.....

.....

.....

12. Wat vertelt hij over corona?

.....

.....

.....

Freedom of press? (1)

1. Heb je het Kits-artikel grondig gelezen?
   Ga dan aan de slag met deze vragen: formuleer een antwoord of geef een verklaring.
   a. Wat kan je vertellen over wie er aan de macht is in Hongkong?
   Wanneer vond er een machtswissel plaats?

Foto iStock - CHUNYIP WONG

   .....

   .....

   .....

   b. De Chinezen houden zich steeds minder aan de afspraak. Verklaar.

   .....

   .....

   .....

   .....

   c. Een eerste poging om de afspraak teniet te doen, mislukte.
   Een tweede poging lijkt meer succes te hebben. Verklaar.

   .....

   .....

   .....

   d. Leg het verband uit tussen de Nationale Veiligheidswet en de persvrijheid.

   .....

   .....

   .....

2. Er bestaat een ranglijst van landen wat betreft persvrijheid.
   https://rsf.org/en/ranking
   a. Op welke plaats staat …

Hongkong		Verenigd Koninkrijk	
China		België	

   b. Wat kan je, als je deze resultaten leest, afleiden over de persvrijheid in Hongkong in de toekomst?

   .....

   c. Kan je ook het beste en het slechtste land even meegeven?

   Hoogste notering: .....

   Laagste notering: .....

Freedom of press? (2)

3. Wat met persvrijheid in België?

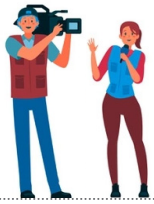

a. Persvrijheid in België valt onder een fundamenteel recht.
Over welk recht praten we hier?

.....

b. Dit recht is naast verscheidene bepalingen in mensenrechtenverdragen ook gewaarborgd door de Belgische

..... sinds .....

c. Toch zijn er ook in België grenzen aan persvrijheid.
Kan jij er 2 opnoemen?

→ .....

→ .....

d. Persvrijheid is nodig in de strijd tegen 'fake news'.
Kan je dit verklaren?

.....

.....

.....

.....

.....

© Freepik

Kits Nieuwsquiz 8

Sluit aan bij de Kits-krant nr. 8 - Januari 2022.

Zet een kruisje voor het juiste antwoord.

1. Waarom krijgt de theorie van de Britse psycholoog Cliff Arnall tegenwoordig veel kritiek?
   ☐ a. Deze theorie kan helemaal niet bewezen worden.
   ☐ b. Een andere psycholoog ontdekte dat we ons elke maandag even somber voelen.
   ☐ c. Deze theorie zou gelinkt zijn aan een reclamestunt van een reisorganisatie.

Foto Muy Historia

2. In welke zin is het woord onberispelijk juist gebruikt?
   De zin in je Kits-krant waarin dit woord voorkomt, kan je misschien helpen.
   ☐ a. Die jonge vrouw is altijd onberispelijk gekleed.
   ☐ b. Resomatie is de meest onberispelijke begraafwijze.
   ☐ c. De Noord-Koreaanse Kim Jong-un is een onberispelijke leider.

3. Welke zin over de Raad van State klopt **niet**?
   ☐ a. De Raad van State kan de regering advies en raad geven.
   ☐ b. De Raad van State is de hoogste wetgevende macht in ons land.
   ☐ c. De Raad van State kan beslissingen van de overheid vernietigen.

4. Hoe komt het dat er meer en meer burn-outs zijn, volgens het Kits-artikel?
   ☐ a. Werknemers hebben het gevoel dat ze constant bereikbaar moeten zijn voor hun baas.
   ☐ b. Doordat er veel werknemers thuis zitten door ziekte, moeten degene die niet ziek zijn, veel harder werken.
   ☐ c. De meeste werknemers houden absoluut niet van thuiswerk.

5. Waarom wordt Elizabeth Holmes vermeld in de Kits-krant?
   ☐ a. Ze zoekt pleeggrootouders voor haar zoon.
   ☐ b. Ze pleegde fraude bij de ontwikkeling van een nieuwe bloedtest.
   ☐ c. Ze verkoopt een standbeeld van een naakte, eenogige reus.

Foto iStock - nicescene

6. Wanneer verscheen de eerste strip over de Smurfen?
   ☐ a. op 13 januari 1948
   ☐ b. op 13 januari 1950
   ☐ c. op 13 januari 1958

7. Wat is er uitzonderlijk aan de vlucht van een man van Zuid- naar Noord-Korea?
   ☐ a. De man vluchtte al voor de derde keer over de grens.
   ☐ b. De man vluchtte van Zuid- naar Noord-Korea, terwijl meestal het omgekeerde gebeurt.
   ☐ c. De man groef een meterslange tunnel onder het grensgebied.

8. Wat is **geen** voordeel van een plooibare smartphone?
   ☐ a. Het toestel is veel sterker en gaat dus veel langer mee.
   ☐ b. Het toetsenbord is groter en dus handiger.
   ☐ c. De schermruimte is groter en dus kan je websites beter bekijken.

9. Waarom kreeg Kary Mullis de Nobelprijs voor Scheikunde?
   ☐ a. Omdat hij de PCR-test aangepast heeft zodat je er ook COVID-19 mee kunt opsporen.
   ☐ b. Omdat hij jaren geleden samen met zijn collega's de PCR-test bedacht heeft.
   ☐ c. Omdat hij jaren geleden de basis van de PCR-test bedacht heeft.

Foto Jules Césure

10. Met welke prijs werd een kunstwerk van Nigel Leirens bekroond?
   ☐ a. met de eerste prijs van *Street Art Hunters* voor de maand december
   ☐ b. met de eerste prijs van *Street Art Community* voor de maand januari
   ☐ c. met de eerste prijs van *Street Art Cities* voor de maand december